

שאלות ותשובות בקיאות אליהו ואלישע

דודי זינגר

שאלות תשובות קצרות

1. מה עשה חיאל בית האלי וכיצד נענש? (פרק ט"ז)

תשובה: בְּיָמָיו של אחאב בנה חיאל שמבית-אל את ירחו, אשר מזמנו של יהושע היא נשארה חרבה. יהושע אחרי כיבוש ירחו גזר שהעיר לא תיבנה עוד לעולם, וקילל את מי שיבנה אותה במות כל בניו, כאשר הראשון ימות שיתחיל לבנות את ירחו ואחרון הבנים ימות שיסיים:

למרות הקללה של יהושע חיאל בנה מחדש את ירחו, והקללה התקיימה בו: **בְּאֲבִירָם בָּכְרוּ וַיִּסְדּוּהָ. כִּשְׁהוּא יִיסַד אֶת הָעִיר מֵת אֲבִירָם בְּנוֹ הַבְּכוֹר, וּבְשָׁגוֹב צָעִירוֹ הִצִּיב דָּלְתָהּ. כִּשְׁגֹמְרוֹ לִבְנוֹת אֶת חוֹמַת הָעִיר מֵת צָעִיר בְּנוֹ.**

2. לאן שלח הקב"ה את אליהו על מנת להתחבא וכיצד התקיים שם? (פרק י"ז)

תשובה: ה' שלח את אליהו לנחל כרית והוא התקיים שם מאוכל שקבל מהעורבים ומשתית מי הנחל.

3. מה ביקש אליהו מהאישה האלמנה מצרפת? מה ענתה לו ומה הבטיח לה אליהו? (פרק י"ז)

תשובה: : אליהו הלך לעיר צרפת והגיע לכניסה לעיר שם הוא פגש אישה אלמנה שמלקטת עצים, הוא הבין שאת האישה אליה דבר איתו ה' שהיא תפרנס אותו, אליהו ביקש ממנה להביא לו מעט מים, האישה התחילה ללכת להביא לו מים והוא הוסיף וביקש ממנה להביא לו גם לחם.

האישה אמרה לאליהו שהיא נשבעת בשם ה' שאין לה דבר מאכל, אפילו לא עוגה קטנה, יש לי רק קמח בכד ומעט שמן בכד המיועד לשמן ונקרא צפחת, ואני התכוונתי ללקט עצים ולהכין לי ולבני לאכול ולאחר מכן לא ישאר לנו כלום דבר שיביא לכך שנמות ובטח שאין לנו מה לתת לך.

וַיֹּאמֶר אֵלָיָה אֶלְיָהוּ: אֵל תִּפְחָדִי תַעֲשִׂי כִּפִּי שֶׁהַתְּכוּנָה לַעֲשׂוֹת, הִכִּנִּי אֶת הַלֶּחֶם בְּשִׁבְלֶךְ וּבִשְׁבִיל בֶּנְךָ, רַק תַּעֲשִׂי לִי מִמַּעַט הַקֶּמַח שִׁישׁ לָכֶם עֹגָה קִטְנָה וְתִנֵּנִי לִי אוֹתָהּ לִפְנֵי שֶׁתִּקְחִי לָךְ וּלְבֶנְךָ, שֶׁה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר שֶׁאִם תַּעֲשִׂי כֵן, הַקֶּמַח שֶׁבְּכַד לֹא יִיגְמַר, וְהַשֶּׁמֶן שֶׁבְּצִפְחַת לֹא תִחָסֵר עַד שִׁיבֹא הַיּוֹם שֶׁה' יִבְיֵא גִשֶׁם עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה.

4. מה קרה לבן האישה האלמנה מצרפת ומה עשה אליהו? (פרק י"ז)

תשובה:

לאחר זמן שאכלו האשה ובנה מהאוכל הנסי, בן האישה חלה עד כדי כך שלא היו בו סמני חיים. האישה אמרה לאליהו עד שבאת חייתי בין השכנות שלי ולא בלטו החטאים שלי, אך מהיום שהגעת בולטים החטאים שלי בהשוואה אליך איש האלוקים, והנוכחות שלך גרמה למות בני כעונש על העוונות שלי בהשוואה אליך.

אליהו ביקש מהאישה שתתן לו את בנה (כנראה הבן היה קטן וניתן היה לקחת אותו על הידיים), אליהו לקח את הבן מאימו ועלה איתו לעליית הגג והשכב אותו

על המיטה. אליהו פונה אל ה' בפליאה מדוע הוא מבקש לפגוע בבן האישה האלמנה, הרי היא עושה איתו חסד שהיא נותנת לו לגור אצלה.

אליהו נשכב על הילד ועשה עצמו מידה כנגד מידת הילד, כלומר עין לעין, פה לפה וכו' מתוך רצון שהרוח מהאברים של הנביא יעברו לאברים של הילד, ואליהו התפלל לה' וביקש שיחזיר לילד את נשמתו. ה' שמע לתפילת אליהו והחזיר את נשמת הילד שחזר לחיים.

5. מה ביקש אחאב מעובדיה בעקבות הרעב ואת מי פגש עובדיה בדרך? (פרק י"ח)

תשובה: אחאב המלך ביקש מעובדיהו שיצא לחפש מים באחד המעינות והנחלים, אולי על יד המים ימצא חציר ויהיה לנו מזון לסוסים ולפרדים ולא יושמדו כל הבהמות.

6. מדוע חשש עובדיה להיענות לבקשת אליהו ולהודיע לאחאב על הגעת אליהו? (פרק י"ח)

תשובה: עובדיהו חשש להענות לבקשת אליהו להודיע לאחאב שהוא מצא את אליהו, ולכן עובדיהו שאל את אליהו במה חטאתי שאתה שולח אותי למשימת התאבדות, בהמשך הדברים של עבדיהו נראה שהוא חשש שהוא יגיד לאחאב שהוא ראה את אליהו ובינתיים אליהו יעלם ואחאב יאשים את עבדיהו שהוא עזר לאליהו.

ממשיך עובדיהו ואומר לאליהו שאחרי הסכנה שלקח על עצמו בכך שהחביא את נביאי ה' בשביל להציל אותם מהמלכה איזבל, אתה שולח אותי לאחאב למשימה שיכולה לגרום לי לגזר דין מוות?

7. בעקבות הרעב: במה האשים אחאב את אליהו ובמה האשים אליהו את אחאב? (פרק י"ח)

תשובה: אחאב רואה את אליהו ואומר לו שהוא עוכר ישראל שאתה הבאת את הבצורת והרעב על ממלכת ישראל.

הערה: המשמעות של עוכר ישראל היא אדם בודד הפוגע בכל העם.

אליהו עונה למלך אחאב ואומר לו שלא הוא פוגע בעם ישראל, אלא אתה אחאב פוגע בעם ישראל, שהבצורת נגרמה בגלל שאתה וכל בני ביתך עזבתם את ה' והלכתם אחרי עבודת הבעל (עבודת אלילים)

8. א. הסבירו את שאלת אליהו "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים".

ב. מה המבחן שהציע אליהו בעקבות הפסיחה של העם?

תשובה:

א. אליהו שאל את עם ישראל "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים", הכוונה היא עד מתי אתם ממשיכים להאמין בשני דברים גם בה' וגם לאלילים ולעבוד עבודה זרה?

ב. המבחן שהציע אליהו הוא כינוס העם ונביאי הבעל והאשרה בהר הכרמל במטרה להעמיד למבחן את אמיתות האמונה בה', כאשר נביאי הבעל התבקשו להוריד אש

מהשמים במזבח עליו הונח הפר קורבן לבעל והם לא הצליחו גם כאשר עברו שעות רבות, אליהו בנה את מזבח ה' ההרוס ושפך מים העל העצים, הוא חפר תעלות סביב המזבח ומילא אותן במים, ואחרי תפילתו ובקשתו מה' יצאה אש מהשמים.

9. מה עשה אליהו למזבח ההרוס במעמד הר הכרמל ומה גרם לעם לומר

"ה' הוא האלוקים ה' הוא האלוקים"?

תשובה:

אליהו תקן את המזבח ההרוס, הוא לקח 12 אבנים כמספר שבטי ישראל, אליהו בנה את מזבח האבנים והכין תעלה מסביב למזבח, התעלה היתה על שטח שווה ערך לדונם (שטח גדול). אליהו הכין את העצים על המזבח וחתך את פר הקורבן ושם אותו על העצים. אליהו מבקש שימלאו את התעלה במים וישפכו גם מים על העצים, אליהו ביקש שיחזרו על הפעולה שוב ושוב על מנת למלא את התעלה ושהעצים יהיו רטובים בכמות מים משמעותית. המים היו סביב המזבח, כאשר התעלה התמלאה במים. ובזמן המנחה ניגש אליהו הנביא והחל להתפלל לה' אלוקי אברהם יצחק וישראל (יעקב), אליהו מבקש שה' יענה לתפילתו, שתוכיח שה' הוא האלוקים, יצאה אש מהשמים ששרפה את הקורבן ואת העצים והאבנים והחול במקום המזבח והמים בתעלה התייבשו, **העם שראה את הנס נפל על פניו שנדהמו מהנס ואמרו פעמיים שה' הוא האלוקים.**

10. מה סיפר אחאב לאיזבל לאחר מעמד הר הכרמל ומה הייתה תגובתה לסיפור זה? (פרק י"ט)

תשובה: אחרי מעמד הר הכרמל, אחאב סיפר לאישתו איזבל את כל מה שעשה אליהו בכרמל ושאלהו הרג את כל נביאי הבעל בחרב, איזבל שלחה שליח לאליהו ומסרה לו מסר מאיים שהיא נשבעת בשם האלילים שמחר היא עומדת להרוג אותו.

11. מה גרם לאליהו ללכת אל המדבר לאחר מעמד הר הכרמל? (פרק י"ט)

תשובה: איזבל שלחה שליח לאליהו ומסרה לו מסר מאיים שהיא נשבעת בשם האלילים שמחר היא עומדת להרוג אותו כפי שהוא הרג את נביאי הבעל, ולכן אליהו ברח למדבר.

12. מי דיבר עם אליהו כאשר שכב תחת הרוותם? מה אמר לו? (פרק י"ט)

תשובה: אליהו נשכב ונרדם תחת השיח ומלאך ה' מופיע ונוגע בו ואומר לו לאכול. אליהו מסתכל ורואה על ידו מאכל מאפה העשוי על גחלים וכלי חרס ובו מים, אליהו אכל ושתה וחזר לשכב מתוך ייאוש, מלאך ה' מגיע שנית לאליהו נוגע בו ואומר לו לקום ולסיים לאכול, כי מה שאכלת ושתית לא הספיק לחזק אותך להמשך הדרך, אליהו אכל ושתה, הוא קם והלך בכח שקבל ממה שאכל במשך ארבעים יום וארבעים לילה עד שהגיע להר חורב.

13. מהי תשובת אליהו לשאלתו של הקב"ה: "מה לך פה אליהו?". (פרק י"ט)

תשובה: אליהו עונה לה' ואומר שמה שהביא אותו למערה היא הקנאה הגדולה לה' שהוא פעל בכל כוחו בשליחות ה' מתוך אהבה גדולה, קינאה שלא משאירה מקום להתחשב בשום דבר חוץ מהשליחות כדבר ה', והעם חטאו עזבו את האמונה בה', הרסו את המזבח והרגו את הנביאים ורק אני נשארתי לבדי וגם אותי רוצים להרוג.

14. מה ענה הקב"ה לאליהו על דבריו "קנא קנאתי לה" בפעם הראשונה ומה ענה לאליהו בפעם השנייה? (פרק י"ט)

תשובה: בפעם הראשונה - תשובת ה' לאליהו בפעם הראשונה היתה ה' בהתגלות שמטרת ללמד את אליהו את דרך ההתגלות המעודפת של ה' בעולם, ה' אמר לאליהו לצאת ולעמוד על ההר, והוא עבר על פניו. בשלב הראשון עברה רוח חזקה המסוגלת לשבור סלעים, אך ה' לא התגלה, אחר כך עבר רעש חזק, וגם בו ה' לא התגלה לאחר מכן עברה אש, אך גם בה ה' לא התגלה ואז נשמע קול דממה דקה — שקט מוחלט. אליהו הבין שה' מתגלה אליו, והוא כסה את פניו במעילו. בהתגלות, הראה הקב"ה לאליהו את הדרך שהוא פועל ומתגלה בה בעולם. אומנם בכוחו לשלוח רוח ולפרק הרים וסלעים, להשמיע רעש ולהבעיר אש, ובכל זאת – לא ברוח, לא ברעש ולא באש אלא בקול דממה דקה. בדרך זו ביקש ה' ללמדו איך הנביא, שליח ה', אמור לפעול בעולם – ללא רעש ואש "כמו שעשה אליהו בקנאתו לה' צבאות שעצר את השמים ושחט את נביאי הבעל" (המלבי"ם), אלא "בקול דממה, וימשכו את העם באהבה ובדברים רכים", במילים אחרות הקב"ה הביע את הסתייגותו מדרכו של אליהו

בפעם השנייה - שה' רואה שאליהו דבק בעמדה של התגלות ה' במידת הדין, ה' מצווה על אליהו למנות שלושה אנשים, כאשר אחד מהם הוא אלישע שימונה כנביא במקומו של אליהו. שני המינויים האחרים הם חזאל למלך על ארם ויהוא כמלך על ישראל.

15. ה' ציווה את אליהו למשוח שלושה אנשים. מי הם האנשים ולאיזה תפקיד יש למשוח כל אחד מהם? (פרק י"ט)

תשובה: ה' מצווה על אליהו ללכת לדמשק ולמנות את חזאל להיות מלך על ארם ואת יהוא בן נמשי למלך על ישראל (במקום אחאב), וכן למנות במקומו את אלישע בן שפט לנביא.

16. מה עשה אליהו כאשר פגש את אלישע לראשונה? כיצד הגיב אלישע למעשה? (פרק י"ט)

תשובה: אליהו הולך ופוגש את אלישע בן שפט בזמן שאלישע חורש עם שנים עשר זוגות של בקר, (כלומר מדובר היה בחלקת אדמה גדולה), ואלישע הלך בסוף הבקר, אליהו השליך על אלישע את גלימת המעיל שלו, בכך מינה אותו לנביא, וכן האיר את נפשו של אלישע והעביר אליו משהו מכוחו שלו. ברגע זה נוצר קשר פנימי עמוק בין השניים, עד כדי כך שאלישע רצה מיד לדבוק בו, ואולם אליהו המשיך ללכת בלי לומר מלה.

אלישע עזב את הבקר ורץ אחרי אליהו הוא רצה לדבוק בו וביקש ממנו שימתין לו עד שילך לאביו ולאימו לנשק אותם לפרידה, אליהו עונה לאלישע שיעזוב אותו.

אלישע חוזר אל הבקר ומקריב אותו בטקס זביחת הבקר שערך ציין שהוא מפסיק את קשריו עם עולמו של האיכר. את הבשר חילק ליתר החורשים, ואולי לבני המקום האחרים. וַיִּקֶם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אֱלֹהֵי וַיִּשְׁרְתֵהוּ בַּמָּקוֹם הַנֶּעַר שִׁשִּׁירְתוֹ עַד שֶׁהִגִּיעַ לְבֶאֱר-שֶׁבַע.

17. מה ביקש אחאב מנבות היזרעאלי ומה ענה לו נבות? (פרק כ"א)

תשובה: אחאב ביקש מנבות שיתן לו את הכרם שלו, על מנת שאשתול בה ירקות, אחאב מסביר את בקשתו בכך שהכרם של נבות צמוד אל אחד מהארמנות שלו, אחאב מציע לנבות תמורת הכרם שיתן לו לתת לו כרם טובה יותר במקום או כסף כתשלום תמורת הכרם.

נבות הסביר לאחאב שהוא לא יכול למכור לו את השדה השייכת למשפחתו, מאחר ויש איסור מהתורה על מכירת שדה לצמתות (לתמיד).

18. כיצד התנהג אחאב לאחר שנענה בשלילה על ידי נבות? מה היו דבריה של איזבל על מעשה זה? (פרק כ"א)

תשובה: אחאב חזר לביתו כועס, על כך שנבות לא הסכים למכור לו את הכרם שלו, הוא נשכב על מיטתו סובב את פניו שלא יראו אותו ולא הסכים לאכול לחם.

19. כיצד תכננה איזבל להעביר את כרם נבות לרשות אחאב? (פרק כ"א)

תשובה: איזבל כתבה בספרים לשרים לעשות אספה ולעשות משפט לנבות, היא מצווה עליהם לדאוג לשני עדי שקר שיעדו נגד נבות ויאמרו שהוא קלל את ה' ואת המלך אחאב, ועל כך יהיה גזר דינו מיתה בסקילה.

איזבל הכירה את החוק, והיא מנצלת את החוק לטובתה. אדם המוצא להורג בגלל מרידה במלך - רכושו מוחרם, והמלך הוא היורש את רכושו. חוק זה נקבע כהלכה קבועה, וכך כותב גם רמב"ם: "כל הרוגי המלך - ממונם למלך" (הלכות מלכים ד ט).

20. אליהו הנביא נשלח על ידי ה' כדי להוכיח את אחאב בפרשת כרם נבות. כיצד הגיב אחאב לדברי אליהו? הרצחת וגם ירשת? וכיצד הגיב כאשר שמע על העונש שנגזר עליו ועל ביתו? (פרק כ"א)

תשובה: אחאב טוען כלפי אליהו שלא הוא הרג את נבות, אלא איזבל, וכל הסיבה שאליהו מטיל את האשמה עליו היא רק בגלל שהוא (אליהו) שונא אותו (את אחאב) כשאחאב שמע את דבריו של אליהו, הוא עשה חמישה דברים שהראו שהוא מצטער על מעשיו:

1. הוא קרע את בגדיו.

2. לבש שק.

3. צם.

4. הלך לישון כשהוא לבש את השק.

5. והוא הלך בנחת, הלך והסתובב כאדם דואג

21. לאחר פרשת כרם נבות, מה העונש שניתן לאחאב? לאיזבל? לבית אחאב? (פרק כ"א)

תשובה:

העונש לאחאב-אליהו אומר, אני (ה') אביא עליך (אחאב) פורענות שכוללת את הדברים הבאים:

1. וּבְעֶרְתִּי אֶחְרִיף - אשמיד אותך עד תום, לא יישאר ממך זכר.
 2. וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מְשִׁתִּין בְּקִיר - אכרית כל אחד מהזכרים שייצא מזרעך.
 3. וְעָצוּר - וכן אכרית גם את הממון המכונס בבית ששייך לאחאב.
 4. וְעָזוּב - וגם אכרית את המקנה שבשדות ששייך לאחאב ואעשה כל זאת לפני כל ישראל בפרסום גדול וכולם ידעו על כך.
- העונש לאיזבל- אליהו מתנבא על עתיד איזבל ואומר שהיא תמות בענק יזרעאל, והכלבים יאכלו את הגופה שלה, זהו תיאור של מוות מבזה.
- העונש לבית אחאב- ה' יעביר את בית אחאב מכס המלוכה, כפי שהוא עשה לירבעם ולבעשא, כל זאת בגלל שחטאת וגרמת לכל הממלכה לחטוא.
- את צאצאיו של אחאב שימותו בעיר, במקום מיושב – יאכלו הכלבים את נבלותיהם, ואילו את צאצאיו של אחאב שימותו בשדה, במקום שאינו מיושב ואין שם כלבים – יאכלו העופות את נבלותיהם.

22. ביום שבו עלה אליהו בסערה לשמיים, מה ביקש אלישע מאליהו ומה ענה לו אליהו? (מלכים ב' פרק ב')

תשובה: אליהו פנה לאלישע ושואל אותו מה הוא רוצה שהוא יתן לו לפני שהם נפרדים? ואלישע ביקש מאליהו שיתן לו פי שתיים מהכוחות הנבואה שיש לו.

23. מה אמרו בני הנביאים לאלישע לפני עליית אליהו בסערה השמיים ומה הייתה תגובתם לעליית אליהו השמיים? (מלכים ב' פרק ב').

תשובה: בני הנביאים שתפו את אלישע בנבואה שהיום ה' לוקח את אליהו, בני הנביאים אחרי שראו מרחוק שאלישע עושה את מס חציית מי הירדן בדומה לנס שעשה אליהו הם פונים לאלישע ומשתחווים בפניו.

24. כיצד הגיב אלישע לעליית אליהו בסערה לשמיים ומה הנס הראשון שעשה? (מלכים ב' פרק ב')

תשובה: אלישע קרא בצער " אָבִי אָבִי רִכָּב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו" והוא קורע את בגדיו, הנס הראשון שהוא עושה דומה לנס האחרון שעשה אליהו והוא חציית מי מחל הירדן לשנים בעזרת האדרת של אליהו.

25. מה קרה בכל אחד מהמקומות הבאים :

נחל כרית (פרק י"ז) - אחרי שאלהו גוזר על הבוצרת ה' אמר לאלהו ללכת לכיוון מזרח (קדמה) ולהסתתר בנחל כרית לשתות ממי הנחל ושהעורבים יביאו לו לאכול.

צרפת (פרק י"ז) - אלהו הלך מנחל כרית לצרפת לפי ציווי ה', שם הוא פגש אישה אלמנה כפי שה' אמר לו, אלהו התגורר אצל האישה ועשה לה ולבנה נס שמעט קמח ושמן הספיקו להם למאכל לכל התקופה בה היה אלהו אצל האלמנה, הבן של האלמנה איבד את רוח החיים, אלהו עשה נס והתפלל לה' והבן חזר לחיים.

הר הכרמל (פרק י"ח) - אלהו מזמין את אחאב ובני ישראל ביחד עם נביאי הבעל והאשרה להר הכרמל, בהר אלהו עורך מבחן בפני העם, על מנת להוכיח את צדקת דרכו, ולהראות לבני ישראל שהם טועים כאשר הם מחזקים באמונה כפולה גם בה' וגם בנביאי הבעל, נביאי הבעל לא מצליחים להוריד אש מהשמים שתדליק את קורבן הפר על המזבח שבנו, אלהו מצליח להוריד אש מהשמים על מזבח ה' גם אחרי ששפך מים מסביב ועל המזבח ובכל הוכיח את צדקת דרכו ובני ישראל חזרו בתשובה

הר חורב (פרק י"ט) - אלהו בורח מאיזבל למדבר שם הוא מבקש נפשו למות, ה' שולח מלאך שמצוה על אלהו לאכול, בכח האכילה אלהו הולך ארבעים יום וארבעים לילה עד שהוא מגיע להר חורב, בהר ה' נגלה לאלהו אחרי שהוא מעביר רוח, רעש ואש ורק אחר כך נגלה ה' לאלהו בקול דממה.

הירדן (מלכים ב' פרק ב') - אלהו ואלישע ביום האחרון בחייו של אלהו מגיעים לירדן שם אלהו מכה על המים עם האדרת (הגלימה) שלו והירדן נחצה לשנים, לאחר שאלהו עולה בסערה לשמים, אלישע לוקח את האדרת של אלהו, מגיע לירדן מכה על המים עם האדרת של אלהו ומבקש מה' שהמים יפתחו כפי שנעשה לאלהו הוא מכה בשנית והמים נחצו לשנים, בכך ראו בני הנביאים שאלישע קבל את כוחות הנבואה מאלהו.

גלגל, בית אל ויריחו (מלכים ב' פרק ב') - ביום האחרון בימיו של אלהו הנביאי אלישע הולך אחרי אלהו והם עוברים מהגלגל לבית-אל ומשם לירחו, בכל אחד מהמקומות אלהו מבקש מאלישע לעזוב אותו שהוא ימשיך בדרך, אלישע מסרב וממשיך איתו, בכל מקום שהם מגיעים יוצאים תלמידי הנביאים ומשתפים את אלישע בנבואה שה' לוקח היום את אלהו, אלישע בכל פעם מבקש מהם לשמור את המידע הזה בשקט.

26. ציינו שני פרטים על הדמויות הבאות (מאפיין אישיותי, פעולה שעשו, קשר בין לבין דמות אחרת, דבר שאמרו וכדו').

אחאב (ט"ז-כ"א) - אחאב, הבן של עמרי, מלך בישראל 22 שנה. גם עליו נאמר שעשה הרע בעיני ה' יותר מכל מי שהיה לפניו (כלומר רע אפילו יותר מאביו). אחאב לקח לאישה את איזבל – הבת של מלך צידון. הוא הקים מזבח לאל בעל בעיר שומרון. בנוסף לכל אלה,

איזבל - איזבל היתה הבת של מלך צידון ואישתו של אחאב מלך ישראל, היא השפיעה לרעה על אחאב וגרמה להפצת עבודת האלילים בממלכת ישראל, רדפה אחרי נביאי ה', פעלה להוצאת הכרם של נבות על ידי משפט מבויים.

חיאל בית האלי (ט"ז)- בימיו של אחאב נבנתה יריחו, שיהושע בן נון נשבע שאין לבנותה שוב. חיאל מבית אל, שבנה את יריחו, הוא נענש כפי שהבטיח יהושע בו נון שיקרה למי שיבנה את יריחו, הוא איבד את כל ילדיו בעקבות בניית העיר.

האישה האלמנה מצרפת (י"ז)- ה' שולח את אליהו אל בית אשה אלמנה שגרה בצרפת שבצידון, בצפון הארץ. הנביא מבקש מהאישה להביא לו מעט לחם אך האישה מסרבת, מכיוון שאין לה מספיק מזון אפילו בשבילה ובשביל בנה. אליהו מראה לאישה כיצד הוא, שליח ה', יכול לגרום להפסקת הרעב אצלה בבית, ואכן כך קורה: "כִּד הִקְמַח לֹא כָלְתָה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר כְּדָבָר ה' אֲשֶׁר דָּבָר בְּיַד אֱלֹהֵיוֹ" (טז). הילד של האישה האלמנה חלה ונפטר. האישה האלמנה מיד האשימה את הנביא במות הילד, אך אליהו הראה לה כי ההפך הוא הנכון - הוא זה שיכול להחזיר את הילד לחיים. לאחר שאלהו מחזיר את בנה לחיים האישה האלמנה מכריזה: "עֲתָה זֶה יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֶ-לֹהִים אַתָּה וְדָבָר ה' בְּפִיךָ אָמֵת" (כד).

עובדיה (י"ח)- עובדיהו הוא הממונה "אשר על הבית" (=אחד השרים הנכבדים בממלכה), הוא הציל 100 נביאי מישראל מידי איזבל, ויחד עם אחאב הם יוצאים לחפש מזון לבהמות כדי שהם לא ימותו ברעב. אחרי שהם התפצלו, לפתע עובדיהו נתקל באליהו. אליהו מבקש מעובדיהו שיאמר לאחאב שהוא מצא את אליהו. אמנם עובדיהו חושש אך בסוף הוא משתכנע ומעביר את המידע לאחאב.

אלישע (מל"א י"ט, מל"ב ב', ח)- ה' ציווה על אליהו למנות במקומו את אלישע לנביא על ישראל, אליהו הולך מהר חורב ומוצא את אלישע. אלישע רואה את אליהו ומיד רץ לקראתו. הוא לוקח את הבקר, זובח אותו, מביא לעם וממשיך ללכת אחרי אליהו. אלישע ליווה את אליהו ביומו האחרון במסע שהסתיים בעלייה של אליהו בסערה השמימה, אלישע לפני שאלהו נעלם ביקש ממנו לקבל פי שתיים מהכוח הרוחני של אליהו, נביא אליהו נותן סימן לאלישע שאם הוא יראה אותו עולה לשמים יהיה זה אות עבורו שהבקשה שלו התקבלה, אלישע ראה את אליהו עולה לשמים הוא לקח את האדרת של אליהו וחצה את מי הירדן לשנים, בדיוק כפי שעשה אליהו ובכך ראו בני הנביאים את כוחו של אלישע.

נבות היזרעאלי (כ"א)- לנבות היה כרם בסמיכות לארמונו של אחאב. אחאב מבקש מנבות לקבל את הכרם, והוא אף מציע תמורה נאה לכרמו של נבות, כרם טובה במקום אחר. נבות מסרב לבקשתו של המלך ומנמק את הסירוב בכך שיש איסור למכור נחלה השייכת למשפחה לצמיתות, אחאב לא מרוצה מתשובתו של נבות והוא שב הביתה "סר וְנָעָף".

איזבל רואה את אחאב מצוברח, לא אוכל ולא שותה, ומנסה לברר מה קרה. אחאב מוסר לה את פרטי האירוע, איזבל שומעת את דבריו ומבטיחה לו שהיא "תסדר" לו את הכרם. אחאב לא שואל כיצד איזבל תעשה זאת, והוא סומך על אשתו. איזבל מארגנת לנבות משפט ראוה; היא מחליטה להוציא את נבות להורג במשפט מבויס. היא שוכרת עדים, ואלו מאשימים לכאורה את נבות בחטא חמור: "בִּרְכָּתְךָ (=קללת) אֶ-לֹהִים וְמָלְךְ". כך גורמת איזבל למותו של נבות.

מי אמר למי?

1. "אם-יהיה השנים האלה טל ומטר--כי, אם-לפי דברי" מלכים א' פרק י"ז-
אליהו לאחאב.
2. " כד הקמח לא תכלה, וצפחת השמן, לא תחסר: עד יום תתן- (תת-) יהוה, גשם--על-פני האדמה." (מלכים א' פרק י"ז) – **אליהו הנביא לאישה האלמנה מצרפת.**
3. " מה-לי ולך, איש האלהים: באת אלי להזכיר את-עוני, ולהמית את-בני. " (מלכים א' פרק י"ז) – **האישה האלמנה מצרפת לאליהו הנביא.**
4. " עתה זה ידעתי, כי איש אלהים אתה; ודבר-יהוה בפיו, אמת. " (מלכים א' פרק י"ז) – **האישה האלמנה מצרפת לאליהו הנביא.**
5. " לך בארץ אל-כל-מעוני המים, ואל כל-הנחלים; ואלי נמצא חציר, ונחיה סוס ופרד, ולוא נכרית, מהבהמה" (מלכים א' פרק י"ח) – **אחאב אל עובדיהו.**
6. " מה חטאתי: כי-אתה נתן את-עבדך, ביד-אחאב—להמיתני" (מלכים א' פרק י"ח) – **עובדיהו לאליהו הנביא.**
7. " חי יהוה אלהיך, אם-יש-גוי וממלכה אשר לא-שלח אדני שם לבקשך, ואמרו, און; והשביע את-הממלכה ואת-הגוי, כי לא נמצאכה. " (מלכים א' פרק י"ח) – **עובדיהו לאליהו הנביא.**
8. " האתה זה עבר ישראל" (מלכים א' פרק י"ח) – **המלך אחאב לאליהו הנביא.**
9. " לא עכרתי את-ישראל, כי אם-אתה, ובית אביך--בעזבכם את-מצות יהוה, ויתלך אחרי הבעלים" (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא למלך אחאב.**
10. " עד-מתי אתם פסחים על-שתי הסעפים--אם-יהוה האלהים לכו אחרי, ואם-הבעל לכו אחרי" (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא לעם ישראל.**
11. " וקראתם בשם אלהיכם, ואני אקרא בשם-יהוה, והיה האלהים אשר-יענה באש, הוא האלהים" (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא לנביאי הבעל.**
12. " קראו בקול-גדול כי-אלהים הוא--כי שית וכי-שיג לו, וכי-דרך לו; ואלי ישן הוא, וינקץ" (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא לנביאי הבעל.**
13. " ה' אלהי אברהם יצחק וישראל, היום יודע כי-אתה אלהים בישראל ואני עבדך; ובדברך (ובדברך) עשיתי, את כל-הדברים האלה" (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא לה'.**
14. " ענני יהוה, ענני, וידעו העם הזה, כי-אתה יהוה האלהים; ואתה הסבת את-לבם, אחרינית. " (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא לה'.**
15. " ה' הוא ה' לקים ה' הוא ה' לקים" ממלכים א' פרק י"ח) – **עם ישראל לה'.**
16. " עלה אכל ושתה: כי-קול, המון הגשם" (מלכים א' פרק י"ח) – **אליהו הנביא למלך אחאב.**
17. " הנה-עב קטנה בכף-איש, עלה מים; " (מלכים א' פרק י"ח) – **הנער לאליהו הנביא.**
18. " כה-יעשוון אלהים, וכה יוספון, כי-כעת מחר אשים את-נפשך, כנפש אחד מהם " (פרק י"ט) – **איזבל בעזרת מלאך (שליח) לאליהו הנביא.**
19. " רב עתה יהוה קח נפשי, כי-לא-טוב אנכי מאבתי. " (פרק י"ט) – **אליהו הנביא לה'.**
20. " מה-לך פה אליהו. " (פרק י"ט) – **ה' לאליהו הנביא.**
21. " קנא קנאתי ליהוה אלהי צבאות, כי-עזבו ברייתך בני ישראל--את-מזבחתיך הרסו, ואת-נביאיך הרגו בחרב" (פרק י"ט) – **אליהו הנביא לה'.**

22. "תִּנְהַלְתִּי אֶת-כְּרֶמֶךָ וַיְהִי-לִי לֶגֶן-זָרֶק, כִּי הוּא קְרוֹב אֶצְלִי בֵּיתִי, וְאַתְּנָה לָךְ תַּחֲתָיו, כָּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ; אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ, אֶתְנָה-לָךְ כֶּסֶף מִחִיר זֶה" (פרק כ"א) **אחאב לנבות היזרעאלי.**
23. "חֲלִילָה לִי מִיְהוָה, מִתַּתִּי אֶת-נַחֲלַת אֲבֹתִי לָךְ" (פרק כ"א) - **נבות היזרעאלי לאלהיו הנביא.**
24. "אֶתְּהָ, עֲתָה תַעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל-יִשְׂרָאֵל" (פרק כ"א) **איזבל לאחאב.**
25. "בִּרְדָּה נְבוֹת אֱלֹהִים וְנִמְלָךְ" (פרק כ"א) - **שני בני בליעל עדי שקר אל מול העם הנאסף למשפט.**
26. "קוּם רֵשׁ אֶת-כָּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאֵלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֶת-לָךְ בְּכֶסֶף--כִּי אֵין נְבוֹת חִי, כִּי-מֵת." (פרק כ"א) - **איזבל לאחאב.**
27. "הֲרִצְחָתְךָ, וְגַם-יָרָשְׁתָּ;" (פרק כ"א) - **הנביא אליהו (בשם ה') אל אחאב**
28. "בְּמִקוֹם אֲשֶׁר לָקְדוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּם נְבוֹת, וְלָקְדוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּמְךָ גַּם-אֶתְּהָ." (פרק כ"א) - **אליהו הנביא (בשם ה') לאחאב.**
29. "הִגִּדְעָתָהּ כִּי הַיּוֹם יִהְיֶה לִקְחָהּ אֶת-אֲדֹנֶיהָ מֵעַל רֹאשָׁהּ" (מלכים ב' פרק ב') - **בני הנביאים בבית-אל ואח"כ בני הנביאים בירחו אל אלישע.**
30. "שָׂאֵל מָה אַעֲשֶׂה-לָּךְ, בְּטָרֶם, אֶלְקָח מֵעַמְּךָ" (מלכים ב' פרק ב') - **אליהו הנביא לאלישע.**
31. "וַיְהִי נָא פִי-שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ אֵלַי" (מלכים ב' פרק ב') - **אלישע לאליהו הנביא.**
32. "הַקְשִׁיתָ לְשֹׂאֹל; אִם-תִּרְאֶה אֹתִי לָקַח מֵאֶתְךָ, יְהִי-לָךְ כֹּן, וְאִם-אֵין, לֹא יִהְיֶה" (מלכים ב' פרק ב') - **אליהו הנביא לאלישע.**
33. "אָבִי אָבִי רָקֵב יִשְׂרָאֵל וּפְרָשָׁיו," (מלכים ב' פרק ב') - **אלישע לאליהו הנביא בעת שעלה בסערה השמימה.**

על מי נאמר\ מוזכר ובאיזה הקשר?

1. "בְּיָמָיו בָּנָה חִיאל, בֵּית הָאֱלִי--אֶת-יְרִיחָה" (פרק ט"ז) - נאמר על אחאב מלך ישראל, כחלק מתיאור המצב הרוחני של ממלכת ישראל בימי מלכותו, אחאב הרחיב את העבודה הזרה ואחד הדברים המוכחים שהעם היה במצב רוחני ירוד הוא סיפורו של חיאל אשר בנה מחדש את ירחו, למרות האיסור של שהיה מתקופת יהושע בן נון.
2. "בְּאֵבִירָם בָּלְרוּ יִסְדָּהּ, וּבִשְׁגִיב (וּבִשְׁגִיב) צָעִירוּ הָצִיב דָּלְתֶיהָ," (פרק ט"ז) - נאמר על חיאל שבה את ירחו מחדש, למרות האיסור מימי יהושע בן נון, והוא נענש בקללה שקילל יהושע את מי שיבנה את ירחו שבנו הבכור ימות בתחילת בניין ירחו וכל בניו ימותו כאשר בנו הצעיר ימות אחרון בזמן סיום בניין ירחו.
3. "וְהָעֲרָבִים, מִבָּאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בַּבֶּקֶר, וְלֶחֶם וּבָשָׂר, בָּעֶרֶב; וּמִן-הַנַּחַל, יִשְׁתֶּה." (פרק י"ז) - נאמר על אליהו שהלך לנחל כרית לפי ציווי ה' אחרי שגזר עונש בצורת על אחאב וממלכת ישראל על שעבדו עבודה זרה.
4. "וַיִּקָּח....מֵאֶה נְבִיאִים, וַיַּחֲבִיאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ בְּמַעְרָה, וְכָל־כָּלָם, לֶחֶם וּמִים" (פרק י"ח) - נאמר על עובדיהו הממונה על ארמון המלך, עובדיהו החביא את נביאי ה' מפני איזבל, העניין מוזכר כחלק מהפניה של אחאב לעובדיהו ללכת איתו ולחפש מים וחציר להצלת הבהמות מרעב.
5. "וַיִּקְרָאוּ בְשֵׁם-הַבַּעַל מִהַבְּקָר וְעַד-הַצִּהָרִים לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ, וְאֵין קוֹל וְאֵין עֲנָה" (פרק י"ח) - נאמר על נביאי הבעל אשר השתתפו במבחן שערך אליהו הנביא בכרמל, הם ניסו להוריד אש מהשמים על ידי תפילה לבעל, אך הם לא הצליחו.

6. " וַיִּקְרָאוּ, בְּקוֹל גָּדוֹל, וַיִּתְּגַדְּדוּ כַּמִּשְׁפָּטָם, בַּחֲרָבוֹת וּבְרִמְחִים--עַד-שֶׁפָּךְ-דָּם, עֲלֵיהֶם" (פרק י"ח)- נאמר על נביאי הבעל אשר השתתפו במבחן שערך אליהו הנביא בהר הכרמל הם ניסו להוריד אש משמים התפללו לבעל וכאשר התפילה שלהם לא נענתה הם חתכו את בשרם כפי שהיה נהוג בתרבות שלהם הם השתמשו בַּחֲרָבוֹת עד שפגעו בעצמם וירד להם דם.
7. " וְהוּא-הֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר, דֶּרֶךְ יוֹם, וַיָּבֵא, וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֶתֶם אַחַת (אַחַד); וַיִּשְׁאַל אֶת-נַפְשׁוֹ, לָמוּת" (פרק י"ט) – נאמר על אליהו הנביא, אחרי מעמד הכרמל, אחאב המלך שיתף את איזבל במעשה אליהו בכרמל, היא שלחה שליח לאליהו ואימה עליו שמחר היא תהרוג אותו, אליהו בתגובה בורח למדבר ומבקש נפשו למות.
8. " וַיֵּלֶךְ בָּלַח הָאֲכִילָה הַהִיא, אַרְבָּעִים יוֹם וָאַרְבָּעִים לַיְלָה, עַד הָר הָאֱלֹהִים, חֲרֵב." (פרק י"ט) – נאמר על אליהו לאחר שהמלאך ציווה עליו לאכול, הוא הלך ארבעים יום וארבעים לילה מכח האוכל שאכל.
9. " וְהוּא חָרַשׁ, שְׁנַיִם-עָשָׂר צִמְדִּים לַפָּנָיו, וְהוּא בִּשְׁנַיִם הָעָשָׂר;" (פרק י"ט)- נאמר על אלישע אחרי שאלהו הנביא הצטווה למנות את אלישע כמחליף שלו להיות נביא על ישראל, אליהו הלך ומצא את אלישע שהוא חורש את השדה בעזרת 12 זוגות בקר.
10. " וַיַּעֲזֹב אֶת-הַבָּקָר, וַיֵּרַץ אַחֲרֵי אֱלֹהָיו, וַיֹּאמֶר אֲשֶׁקָּה-נָא לְאָבִי וּלְאִמִּי" (פרק י"ט)- נאמר על אלישע, כאשר אליהו הגיע למשוח אותו לנביא אחרי, אלישע ביקש מאליהו שימתין לו עד שהוא ילך להיפרד מהוריו.
11. " וַנִּתְּנִי אֶת-בֵּיתְךָ, כְּבֵית יִרְבֶּעָם בֶּן-נֶבֶט, וּכְבֵּית, בַּעֲשָׂא בֶן-אַחִיהָ: אֶל-הַכֶּעֶס אֲשֶׁר הִכְעִסְתָּ, וַתַּחֲטֹא אֶת-יִשְׂרָאֵל" (פרק כ"א)- נאמר על אחאב, אחרי שאיזבל הביאה למות נבות היזרעאלי במשפט שקר במטרה שהכרם תעבור לידי אחאב, ה' שלח את אליהו להתנבא על העונש שיבוא על אחאב.
12. " וַיִּקְרַע בְּגָדָיו, וַיִּשָּׂם-שָׁק עַל-בָּשָׂרוֹ, וַיִּצְוֶם; וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׁק, וַיֵּהָלֶךְ אֹט." (פרק כ"א)- נאמר על אחאב, לאחר שהוא שמע מפי אליהו הנביא על העונש שיקבל בגלל מעשיו, הוא התאבל והצטער על מעשיו.
13. " וַיָּכֶה אֶת-הַמַּיִם, וַיַּחֲצוּ הַנָּה וְהַנָּה; וַיַּעֲבְרוּ שְׁנֵיהֶם, בַּחֲרָבָה." (מלכים ב' פרק ב')- נאמר על אליהו, ביומו האחרון הוא עבר עם אלישע בבית-אל בירחו ולאחר מכן הם חצו את הירדן בנס שעשה אליהו הירדן נחצה לשנים והם עברו ביבשה.
14. " וַיְהִי, הִמָּה הַלְכִים הַלּוֹךְ וְדֹבֵר, וְהִנֵּה רֶכֶב-אִשׁ וְסוּסֵי אִשׁ, וַיַּפְּרְדּוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם;" (מלכים ב' פרק ב')- נאמר על אליהו שעלה לשמים בדרך נס, אלישע לאליהו חצו את הירדן ובזמן שהלכו ביחד הגיע אש מהשמים שהפרידה ביניהם ולקחה את אליהו בסערה לשמים.
15. " וַיִּקַּח אֶת-אַדְרַת אֱלֹהָיו אֲשֶׁר-נִפְלָה מֵעֲלָיו, וַיָּכֶה אֶת-מַיִם" (מלכים ב' פרק ב')- נאמר על אלישע לאחר שאלהו עלה לשמים בסערה, אלישע לקח את האדרת של אליהו שנשארה בארץ, אלישע השתמש באדרת לעשיית נס חציית נהר הירדן לשנים, בדומה לנס שעשה אליהו, בני הנביאים שראו מרחוק את מעשה אלישע, קבלו אותו כממשיך דרכו של אליהו.

באיזה הקשר נאמר/מוזכר :

- א. **נחל ועורבים (פרק י"ז)** - אחרי שאליהו הודיע על עונש הבצורת למלך אחאב, הוא נשלח על ידי ה' לנחל כרית שם הוא קבל את האוכל מהעורבים ושתה ממי הנחל.
- ב. **כף קמח ומעט שמן בצפחת (פרק י"ז)** - אליהו נשלח על ידי ה' מנחל כרית לעיר תרפת שם הוא פגש את האשה האלמנה, הוא ביקש שתתן לו לאכול, כאשר היא ענתה לה שאין לה אפשרות להאכיל אותו מאחר ובבית יש לה רק מעט קמח ושמן, אליהו עשה לה נס והקמח והמים הספיקו לה לבנה ולאחריה כל התקופה שאליהו התגורר אצל האישה האלמנה.
- ג. **רעב חזק בשומרון (פרק י"ח)** - בזמן שהרעב התחזק בשומרון המלך אחאב קרה לעובדיהו הממונה על הארמון והם חלקו את הארץ וכל אחד הלך לאזור אחר לחפש מים וחציר.
- ד. **נביאי הבעל (פרק י"ח)** - אליהו הנביא הזמין את נביאי הבעל למבחן בהר הכרמל לפני העם והמלך אחאב, על מנת להוכיח את כוחו של ה' אל מול הבעל, נביאי הבעל ניסו להוריד אש מהשמים שתאכל את הקורבן שהם הכינו לבעל, כל זה ללא הצלחה, כאשר אליהו הצליח להוריד אש מהשמים ששרפה את הקורבן גם אחרי שהוא הרטיב את המזבח.
- ה. **מזבח ו- אבנים (פרק י"ח)** - אליהו הנביא הזמין את נביאי הבעל למבחן בהר הכרמל, כחלק מהכנת הקורבן אליהו בנה מחדש את המזבח ההרוס על ידי הקמת 12 אבנים כמניין שבטי ישראל.
- ו. **עוגת רצפים וצפחת מים (פרק י"ט)** - אחרי הצלחת אליהו בהר הכרמל, איזבל שמע על הנעשה בהר הכרמל ושלחה שליח מאיים לאליהו הנביא עם מסר שהיא תביא למותו למחרת, אליהו ברח למדבר שם ביקש נפשו למות, מלאך הגיע לאליהו ואצר לו לאכול, אליהו התעורר ומצא עוגת רצפים, המלאך ביקש מאליהו לסיים את האוכל ובכח עוגת הרצפים והמים אליהו הלך רצוף במשך 40 יום ו-40 לילה.
- ז. **אדרת (מל"ב ב')** - אליהו הנביא לבש אדרת, בעזרת האדרת הוא ערך נס כאשר הוא ואלישע הגיעו לנהר הירדן, אליהו הכה בעזרת האדרת על המים והירדן נחצה לשנים והם עברו ביבשה, אחרי שאליהו עלה בסערה לשמים, אלישע לקח את האדרת של אליהו שנשארה על הארץ ובעזרתה הוא ערך נס הוא הכה על המים התפלל לה' והירדן נחצה לשנים.
- ח. **רכב אש וסוסי אש (מל"ב ב')** - אליהו הנביא לא נפטר, הוא עלה לשמים בסערה, אחרי שהוא ואלישע חצו את הירדן הופיע רכב אש וסוסי אש שלקחו את אליהו בסערה לשמים.